

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 106/2020-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Monikou Mattovou, Zvonárska 8, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 37/2018 z 30. mája 2019 v spojení s opravným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 37/2018 z 27. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 37/2018 z 30. mája 2019 v spojení s opravným uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 37/2018 z 27. augusta 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že v určovacom konaní začatom na základe žaloby obchodnej spoločnosti ██████████, , ██████████ ██████████, ██████████ (vymazanej z Obchodného registra ex offio k 1. júnu 2016), a sťažovateľa (žalobcu v 2. rade), podstatou ktorého bolo posúdenie neurčitosti dohody o vyplnení blankozmeniek, najvyšší súd na základe dovolania obchodnej spoločnosti ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████, ██████████ [žalovanej v 2. rade, (ďalej aj „dovolateľka“ alebo „banka“)], podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) napadnutým uznesením zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 CoZm 18/2017-807 z 31. októbra 2017 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 31 CbZm 3/2010-371 zo 14. mája 2012 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a 2 a § 450 CSP).

2.1 Sťažovateľ vo vyjadrení k dovolaniu dovolateľky žiadal dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP), pretože nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP. Sťažovateľ nevyvrátil absenciu rozhodovacej praxe v právnej otázke položenej dovolateľkou.

2.2 Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že dovolateľkou vymedzená právna otázka v znení „*Ak z písomnej dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke vyplýva neurčitá dohoda o rozsahu vyplnenia zmenkovej sumy, avšak z tejto písomnej dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke zároveň vyplýva zámer vystaviteľa blankozmenky a majiteľa blankozmenky doplniť do blankozmenky chýbajúci údaj zmenkovej sumy, pričom blankozmenka bola vydaná na podklade kauzálneho vzťahu existujúceho*“

medzi vystaviteľom blankozmenky a majiteľom blankozmenky, spôsobuje neurčitosť dohody o rozsahu vyplnenia zmenkovej sumy v blankozmenke absolútnu neplatnosť celej písomnej dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke a tým aj neexistenciu práva majiteľa blankozmenky vystavenej na základe takejto dohody o vyplňovacom práve? Inak povedané, v prípade, ak rozsah vyplňovacieho práva vo vzťahu k zmenkovej sume nie je v písomnej dohode o vyplňovacom práve k blankozmenke stanovený dostatočne určito, avšak blankozmenka a k nej prislúchajúca dohoda o vyplňovacom práve k blankozmenke boli vystavené na podklade kauzálneho zmluvného vzťahu medzi vystaviteľom blankozmenky a majiteľom blankozmenky, spôsobuje neurčitosť dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke čo do rozsahu vyplnenia zmenkovej sumy absolútnu neplatnosť celej dohody a neexistenciu vyplňovacieho práva k blankozmenke, alebo sa v takom prípade spravuje spôsob plnenia prázdneho miesta na blankozmenke čo do zmenkovej sumy obsahom kauzálneho vzťahu, na podklade ktorého bola blankozmenka vystavená?“

v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, pričom rozhodnutie krajského súdu záviselo od jej vyriešenia. Najvyšší súd prihliadajúc na všetky špecifické okolnosti daného prípadu s poukazom na § 10 zákona č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov, § 41 a § 51 Občianskeho zákonníka, ako aj na nález ústavného súdu sp. zn. I.ÚS 640/2014 z 1. apríla 2015 dospel k záveru, že pokiaľ v písomnej dohode o vyplňovacom práve k blankozmenke nie je jednoznačne určený rozsah vyplnenia zmenkovej sumy, ale je v nej bez akýchkoľvek pochybností zakotvené udelenie vyplňovacieho práva majiteľovi blankozmenky, nespôsobuje to absolútnu neplatnosť celej dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke, a teda ani neexistenciu vyplňovacieho práva majiteľa blankozmenky vystavenej na základe takejto dohody o vyplňovacom práve. Neurčitosť písomnej dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke v rozsahu vyplnenia zmenkovej sumy zároveň nespôsobuje neexistenciu iných dohôd o vyplňovacom práve k tej istej blankozmenke uzavretých v inej forme (ústnej, konkludentnej), pričom vyplňovacie právo k blankozmenke musí byť realizované v súlade s obvyklým obsahom, a to s ohľadom na kauzálny záväzkový vzťah, na ktorého podklade bola blankozmenka (a to každá, v tomto konaní napadnutá blankozmenka) vystavená.

3. S uvedenými závermi najvyššieho súdu sťažovateľ nesúhlasí a v ústavnej sťažnosti mu vytýka, že v danom prípade zjavne vybočil z rámca, v ktorom môže realizovať

oprávnenie dovolacieho súdu, čo podľa jeho názoru potvrdzuje aj rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ktorá vymedzuje vzťah rozhodovania o mimoriadnom opravnom prostriedku vo vzťahu ku konaniu, ktoré mu prechádzalo (napr. rozsudok ESLP Ryabikh proti Rusku z 24. 7. 2003, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok ESLP Sutyazhnik proti Rusku z 23. 7. 2009, sťažnosť č. 8269/02, rozsudok ESLP COMPCAR, s. r. o. proti Slovenskej republike z 9. 9. 2015, sťažnosť č. 25132/13). Najvyšší súd napadnutým uznesením narušil stav právnej istoty nastolený rozsudkom krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu, a tým porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zavádza nerovnosť do vzťahu banka – avalista (sťažovateľ), lebo banka mala výhodu v tom, že pripravila zmluvné dokumenty, ktoré sťažovateľ podpísal. Tieto zmluvné dokumenty sú však neurčité, čoho si je banka vedomá, a tak v dovolacom konaní odstraňovala „nejasnosť“ aplikovaním „kauzálneho vzťahu“, ako keby bola banka, a sťažovateľ súbežne uzavrel aj nejakú „konkludentnú/ústnu zmluvu“. Pritom banka už najneskôr od chvíle, keď sťažovateľ podal žalobu, musela vedieť o riziku, ktoré pre ňu vznikne, ak žalobca (sťažovateľ) v spore uspeje. A ako riadny starostlivý hospodár, ktorým banka bez akýchkoľvek pochybností je – a čo jej aj zabezpečuje privilegované postavenie na peňažnom trhu – mohla svoje prípadné práva chrániť aj ďalšími inštitútmi, ktoré jej právny poriadok umožňuje. To banka neurobila, ale v závere, už po právoplatnom rozhodnutí projektuje svoj právny pohľad na vec tak, že ak neplatí písomná zmluva, tak konkludentne alebo ústne uzavretá zmluva. Banka teda dostala ďalšiu „šancu“, keď sa zrejme už nemá prihliadať na ňou vypracované dokumenty, ale sa má hľadať zrejme iné riešenie, a to také, aby banka uspela.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálehom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

8.1. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Ešte pred tým, ako sa ústavný súd môže začať zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať formálne (procesné) náležitosti ústavnej sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak ústavná sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne

náležitosti a predpoklady, môže sa ňou ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky (napr. I. ÚS 187/2012).

10. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušení základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

11. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, a pritom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho

(od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

12. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 37/2018 z 30. mája 2019 v spojení s opravným uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 37/2018 z 27. augusta 2019 (body 2 a 2.2).

14. Ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (IV. ÚS 187/09, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016). Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

15. Pokiaľ ústavný súd v minulosti zo zásady preskúmavania právoplatne skončených vecí vybočil, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o ústavnej sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však bola skutočnosť, že v konkrétnom prípade muselo ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a už nezvratným (nereparovateľným) spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, a zároveň námietka ich porušenia sa musela vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne sa tento negatívny dôsledok musel vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09). Rovnako mohlo ísť o prípad, ak procesným rozhodnutím všeobecného súdu došlo k porušeniu ústavnoprocených práv účastníkov konania (III. ÚS 46/2013).

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže na súde domáhať ochrany svojich práv. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

17. Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní. Samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa (I. ÚS 18/2020).

18. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo sporovej strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

19. Aj judikatúra ESLP vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že hoci tento článok zaväzuje súd, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, neznamená to, aby na každý

argument strany konania dal podrobnú odpoveď (rozsudok ESĽP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Medziiným, je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok ESĽP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91).

20. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ s poukazom na rozsudok ESĽP vo veci Ryabykh proti Rusku z 24. júla 2003, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok ESĽP vo veci Sutyazhnik proti Rusku z 23. júla 2009, sťažnosť č. 8269/02, a rozsudok ESĽP vo veci COMPCAR, s. r. o. proti Slovenskej republike z 9. septembra 2015, sťažnosť č. 25132/13, v ústavnej sťažnosti namieta, že najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní dovolateľky podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP zjavne vybočil z rámca, v ktorom môže realizovať oprávnenie dovolacieho súdu, a napadnutým uznesením narušil stav právnej istoty nastolený rozsudkom krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu. Z argumentácie sťažovateľa zároveň vyplýva obava z toho, že po tom, ako najvyšší súd vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, sťažovateľ nebude v merite veci úspešný (bod 3).

21. Z ústavnej kompetencie súdov interpretovať a aplikovať zákony vyplýva aj ich oprávnenie dopĺňať a rozvíjať existujúcu judikatúru týkajúcu sa relevantných právnych otázok v prerokovaných veciach (m. m. III. ÚS 551/2012).

22. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

23. Podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší. Dovolací súd zruší aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu.

24. Podľa § 450 CSP ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí.

25. Európsky súd pre ľudské práva už vo veci Giuran proti Rumunsku (sťažnosť č. 24360/04, ods. 28 – 32, ECHR 2011) konštatoval, že „Právo na spravodlivé konanie pred súdom zaručené článkom 6 ods. 1 dohovoru musí byť interpretované vo svetle Preambuly k dohovoru, ktorej relevantná časť vyhlasuje, že vláda práva je časťou spoločného dedičstva zmluvných štátov. Jedným zo základných prvkov vlády práva je princíp právnej istoty, ktorý okrem iného vyžaduje, aby v prípade, keď súdy rozhodnú vo veci s konečnou platnosťou, ich rozhodnutie nebolo viac spochybňované. Samotná možnosť existencie dvoch názorov na vec nie je dôvodom pre opätovné preskúmanie veci. Odklon od tohto princípu je odôvodnený iba v prípadoch, keď sa vyskytnú okolnosti podstatného a naliehavého charakteru. Právomoc vyšších súdov zrušovať alebo meniť právoplatné a záväzné súdne rozhodnutia by mala byť vykonávaná na účely nápravy základných väd. Táto právomoc musí byť vykonávaná tak, aby bola v čo najvyššej možnej miere dodržaná spravodlivá rovnováha medzi záujmami jednotlivca a potrebou zabezpečiť efektívnosť súdneho systému.“.

26. Preskúmaním napadnutého uznesenia ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v danom prípade postupoval v medziach svojej právomoci, dovolanie protistrany sťažovateľa ako dovolateľky riadne meritórne preskúmal, pričom dospel k právnomu záveru o dôvodnosti podaného dovolania a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 449 a nasl. výslovne umožňuje. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno považovať za svojvoľný, resp. vychádzajúci z okolností danej veci za svojvoľne narúšajúci princíp právnej istoty, ani za zjavne neodôvodnený a nevyplýva z neho ani taká aplikácia príslušných procesnoprávných a hmotnoprávných

noriam, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu, ani ktorá by bola v rozpore s judikatúrou ESLP.

27. Sťažovateľ sa v dovolacom konaní k dovolaniu dovolateľky vyjadril, avšak absenciu rozhodovacej praxe v právnej otázke položenej dovolateľkou nevyvrátil (bod 2.1). Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukázal na rozsudok ESLP vo veci COMPCAR, s. r. o. proti Slovenskej republike z 9. septembra 2015, sťažnosť č. 25132/13, tento sa týkal prípadu, keď bol právoplatný rozsudok vydaný vnútroštátnym súdom v prospech sťažujúcej sa obchodnej spoločnosti zrušený najvyšším súdom na základe mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom podľa § 243e Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016) z podnetu druhého účastníka konania.

28. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru ústavného súdu o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

29. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu by mohlo zakladať porušenie označených práv sťažovateľa len v prípade, ak by bolo spojené s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom pre sťažovateľa, ktorý bol týmto uznesením spôsobený, pričom by sa negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach (III. ÚS 30/2010, III. ÚS 421/2016), čo však nie je sťažovateľov prípad. Obava sťažovateľa, že nebude v ďalšom konaní v merite veci úspešný, je tak predčasná, lebo nie je vylúčené, aby sťažovateľ v ďalšom štádiu konania namietal proti ním oponovanému právnenému názoru s tým, že všeobecné súdy budú musieť zväžiť relevanciu jeho argumentácie a podľa svojho úsudku ju zohľadniť v rámci svojho rozhodovania (obdobne aj IV. ÚS 186/2012, II. ÚS 846/2014). Okrem toho môže sťažovateľ svoju ochranu v stále prebiehajúcom civilnom sporovom konaní uplatniť prostredníctvom opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) proti budúcej rozhodnutiu vo veci samej.

30. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa

vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

31. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu